

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровного (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Вибори висших курий.

По переведеню виборів з сільської курії, яка у східній Галичині є *par excellence* рускою курією, вже не маємо багато інтересу та виглядів на вислід вибору в висших куриях: з міст, з торговельних палат та більшої власности.

Коли тота руска, сільська курія здобула для Русинів заледви тринайцять мандатів, то нечисленні і невироблені висші стани рускої суспільности не зможуть в других куриях витворити жадного впливу на хід виборів.

Однак, як виходить з нашої дописи з Тернополя, заміщеної в нинішнім числі, важить ся там справа між руским і польським кандидатом. І справді Тернопіль є одиноким, більшим містом, де міщанство ще задержало свою руску ціху, не затратило народної самосвідомости і економічно ще не потонуло у жидійській гноївці. Тернопільські Русини поставили кандидатуру п. Ізидора Мидловского радника суду в Тернополі і на него повинні віддати всі як один муж свої голоси.

Так само у Стрию руский елемент є сильний на стілько, що може правно і з повною підставою добивати ся для себе о заступника в соймі, тимбільше, що кандидат Русинів має в високім степені всі кваліфікації на широго, безсторонного і трудячого заступника інтересів міста. Сим кандидатом є радник суду в Стрию п. Володислав Варивода і він зискає голоси не лише з рускої, але також з польської сторони.

На Львів поставили Русини двох своїх кандидатів іменно п. Василя Нагірного інженера і директора «Народної Тор-

говлі» та др-а Стефана Федака адвоката кравного і власителя реальности у Львові. Як третого кандидата згодили ся підпирати п. Якова Бойка, польського селянина і б посла, який завдяки виборчій пресії центрального, польського комітету упав тепер в своїм сільським окрузі. Львівські демократи поставили п. Бойка кандидатом на посла зі Львова і львівські Русини повинні підперти сі змаганя для частинної злагоди сеї кривди, яку нанесено селянству накидуванем гербових та великоможних заступників для сільської курії. Руский Народний Комітет, який затвердив сі кандидатури, поручає лише на сих трех кандидатів віддавати голоси.

В иньших листах, ледви чи руска кандидатура мала би які вигляди на успіх. Є се хиба устрою нашої суспільности, з якої ми мусимо, хоть поволи, але постійно і енергічно лічити ся. З помноженем нашої інтелігенції, з розвоєм рускої торговлі і промислу з осьвідченем руских ремісників прибуде нам сил і независимости, яких так дуже нам не достая під добу.

А прецінь з кожним роком ми бачимо наглядно і з вірадою знатний зріст наших народних сил; на всіх полях умітности і промислу виростають десятки і сотки патріотичних одиниць; всюду пробуджує ся руский дух, руске слово здобуває собі приналежне ему право, руска інтелігентна громада стає справді частиною руского народа. А разом з тим прибуде нам небавом більше кандидатур у висших куриях і дасть Бог, не лише кандидатур, але і посли!

23)

Наталь Вахнянин.

Причинки

до історії рускої справи в Галичині в літах 1848—1870.

Огляньмо тепер до яких позитивних результатів дійшли заступники?

При огляді результатів мусимо однакож розрізнити користи: 1) обходячі цілий нарід; 2) обходячі поодинокі корпорації або поодинокі особи.

Що-до першої точки, що нарід наш утішав ся хвилево дуже іміґінерної стійности розпорядженнями, дотикаючими язык руский і его запровадження в школах, урядах і судах, позаяк міністерство не дбало ніколи о їх екзекутиву. Окрім 3 катедр на університеті львівським, на котрих до сеї пори засідають лишень супленти, язык руский не найшов собі нігде ширшого приступу. Не згадуючи про народні школи, де наука лишень в матерній мові удільною бути може, і до чого не потреба було доперва допрошувати ся ласки у висших сферах, молодіж шкіль середних не є по ниньки обовязана учити ся своєї рідної мови яко предмета науки. Розпорядження міністерствяльні, щоби уживати языка руского по урядах і судах в зносинах з сторонами рускими, остали ся мертвою буквою на папері. А щож подумати о жаданю про політичний поділ Галичини, про той зрілий owoc п. Шмерлінга, що самий ман унасти за назуху Русинам! Іронія — той годі!

Більші користи довели ся з «рутенської» політики деяким корпораціям. Ставропільський Інститут і собор львівських крилошан одержали все, що хотіли. А найбільший хосен припав таки в участі деяким «заступникам» самим, коли підвишене річної платні деяким урядникам о 100 або 300 зр. схочемо віднести до значеня хісна.

23)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одниці.

(Хроніка з давноминулого).

Коли заходила річ про відносини між людьми, дід Хорунжий і тут «добра не бачив».

— Ростич і задрість ростуть між людьми, говорив він, зовсім так, як у тій пісні співвають, знаєте?

«Не заступить син за батька,
А батько за сина».

— Чогож воно так, дїду?

— Благочестія меншає, байдужости більшає; а до того ота навїженна діліжка; аби хлопця побрало ся, зараз і на одшиб від батьків, зараз і виділяй його; а тут постигне його некрутчина; зістанеть ся молода жінка, що вона вдіє? нічого. От — і зубожіє чоловік. А воно зубожіти легко, да спекати ся злиднів трудно: ой, ой! ще як трудно! Злидні приходять не на три дні.

XI.

В ночі під Козьми і Демяна випав великий сніг.

— Невже отсе вже так рано ляже зима? — журив ся за обїдом Одинець — щож отсе я робити-му?

— А те, що й досі робив: сидіти-меш у старого Искри та радовати-меш його.

— Спасибіг вам, та так воно не годить ся, не можна... довго вже й так.

— Остило вже?

— Де вам! мені у вас наче у Бога за дверми, а от вам.

— А мені і погодів... і чого ти турбуєш ся? всеж одно, десь зимовати-меш; саней у тебе біг-ма, а на колесах, скоро випаде сніг, не їздити-меш. Ну, та се не зима, тільки призимок... А ну, цить! чувш, наче хтось з дзвоником.

Біля брами на вулиці справді щось дзвонило.

— Когож се в таку негодь привесло? — промовив Искра — якийсь недобрый чоловік, та ще і з дзвоником; чи не становий?

В хату вїшов Хорунжий і мовив:

— Гостей до нас привесло...

— Кого там? — спитав Искра.

— Та отой же... забув, як його звати, чи Миргородський, чи Звенигородський... Та ви знаєте його; той, що у панів, то в некрути продає людей, то по судах пороги оббиває... Питаєть ся: чи дома ви? що йому казати?

— Гм! Искра почухав за вухом — та вжеж ні що більш — кажи, дома; прося до сьвітлиці... не люблю я сього пройдисьвіта; і чого він до мене! Оришко! гостя чорт привіс; постав йому тарілку, вжеж обідати-ме.

До сьвітлиці прийшов невеличкого зросту чоловічок, рудий-рудий, аж червовий; борода — довга, клиновата, очи — осокою, зелені, погляд їх східний. Се був дідич з малих панків, Звенигородський, відомий на цілу губернію «адвокат» панський, а сущє сутяга і ябедник. Крепаків — чи було у його душ двадцять; жив він з того, що служив тим панам, а найбільш панкам — що любили позивати ся; писати ябеди; продавати казні не в чергу своїх людей в некрути (казня платила тоді за некрута 300 карб.), одно слово — се був найвдатнійший слуга тої темної атмосфери, що звала ся «канцелярською тайною»; а був видатнійший рибалка в тій каламутній воді ростичі, підступства і підупаду морального, що поняла і заляла цілий край.

Кар'єру «адвоката» Звенигородський почав з того, що відпозивав у козаків увесь ставок у своєму селі і заборонив козакам користоватись з того ставу водою; не дозволяв навіть молодцям білити біля ставу полотно; за водопой товару, за прання на ставу — вимагав плати. Якась козачка — без дозволу його пішла на

Ось і всі позитивні результати, шкода тільки, що не есенціональні, блискотливі на зверх, а гнилі у своєму нутрі!

Коли в своїм часі історія буде згадувала про розвій конституційного життя в Австрії, і поспитає, якими користями народно-політичними вдоволялися через 24 літ Русини австрійські, яко 2 1/2 мільоновий нарід, зачислить она їх певно в почет мучеників конституційних, і порадить кождому правительству, що не буде могло дати собі раду з своїми народами, заселити коронні краї осадями «рутенськими». З другої сторони, буде мусіла подивляти нерозум політичний «рутенських заступників», що, живучи в конституційній державі лишили поле конституційне на боці, а домагалися прав для народу свого в дрозді адміністраційній. Не єсьмо вправді певні, чи і на полі конституційнім, в своїм і красивім були би ми за той час дійшли до красших результатів — се будучина покаже але за те булибсьмо мали вже нинішки бодай негативне досвідченє за собою, котре би нас управляло станути на становищі такої правно-політичної опозиції в мініатурі, на яким стоять Чехи в наших днях.

Назвали ми поступованє «заступників» — нерозумом політичним, бо дійсно годї нам назвати вічний плач, вічне наріканє і безнастанні жалї на ординацію виборчу иньшим іменем, если мимо того всего «заступники» наші при відкритю кождої каденції соймової з'являли ся іп рісно на лавках боймових. Та шє яку сумненьку ролю відгравали они тут! Засуджені на безвпливову меншість, кидали ся і рвали ся до ніщо незначучої опозиції на словах, а коли хто з противної сторони помовив їх о москвітязм, зараз запоручали свою лєояльність, своє рутенсьтво ad ultimum. Так кумедно а зарозом трагічно кінчила ся кожда соймова кампанія, а по заключено єї висилано звичайно меморіал, за суджений міністерством a priori ad acta.

Не хочемо розберати широко, як шкідливо впливало таке поступованє «заступників» на загал руский. Коли що, то оно причинило ся найбільше до здеморалізованя нашої інтелігенції, до виробленя в неї індеферентизму для справи рускої, до утраченя самопочутя достоїнства народного. Після «рутенської» програми, мали ми дійти до всего через міністерство, а до нічого о своїх питомих силах. Через те і всі кроки наші політичні були і будуть ще довгий час непевні.

Байдужність для справ народних заволоділа в наших часах самими-ж найревнійшими «заступниками». Звісний автор послідної адреси рутенської до корони, заінтерпелюваний через одного в молодших, для чого виступивши з видїлу «Ради рускої львівської» відтігав ся від політичної праці, відповів, як нам запоручано, словами: «Менї Русь нічого не дала... А один з сьвятогеоргієвських «заступників» освідчив прилюдно, що як би знав, що в жилах его хоч капля рускої крови кружить, він би і тую виці-

див!... От вам ревність для справи рускої в самих же «заступників»! Тож для того; що Русь небогата, що нічого вам дати не гідна, для того має єї покидати? Тож для того, що у нас не має десять митр владичих для десятюх сьвятогеоргієвських, хочете підити з себе останню каплю крови рускої? Цїдїть, покидайте Русь, она за вами не заплаче, але історія осудить вас по заслугі! От тепер і розуміємо ми красше, задля яких поводів завернули ви на московске поле. Почестий вам хоче ся, почестий за жебрачу політику, за те, що зупиняли ви розвій наш народний, де лишень могли! Почестий у нас не добороти ся ви і не доборете ся, бо в самий добрий час здерли з себе маску патріотизму.

За байдужністю виробила ся у нас і апатія до рускости. Отсе запоручають нам знову урядники молодші судові, що один з «заступників» не обзиває ся ніколи до них в урядї в рускім слові, а на руску замову, одвічав давнійше по німецки, а тепер по польски... Nota bene, що предметом розговору не були ніколи справи урядові. Чи не сором се, чи може чоловік такий оправдати ся з діланя свого перед совістю? (Конець буде).

Д О П И С Ь.

Тернопіль.

В нашім місті заквітлював рух виборчий, якого вже давно не було. Суть дві кандидатури с. в руска і польска. Руским кандидатом є симпатична всіма верствами поважана личність Во. Ізидор Мидловский, радник судовий, а польским кандидатом є осьмішуваний роуїніє сьвяданкович, Еміль Міхаловский, директор учительської семинарії; Поляки самі встидають ся, що громадка їх не має ліпшого кандидата і се висказують без ogródek, що на безрибу і рак добрий! — Польонія наша зі страху не важила ся навіть скликати загальних зборів виборців, знаючи, що стрітять ся єї кандидат з замітами, з котрих оправдати ся не буде в силі, тож порадила собі, скликавши 120 «мєнжуф зауфаня» віділи проголошеня кандидатури п. Міхаловского. Сими мужами «зауфаня» були учителї семинарії і людові та деякі гімназійальні, підвладні шваґра п. Міхаловского, п. д-ра Мацішевского, делегати міські, кагальники і сьвяданковичі. Ся предосторожність також заведе, бо явило ся тільки 42 «мєнжуф зауфаня». Сей результат викликав велику констернацію. Отже постановлено ділати тероризмом. Розліплено афіши з відозвою, котрої зміст Русинів ганьбить уличними словами, взиває патріотичне жидівство і Поляків під загрозою сповненя зради народовой до відданя голосу на польского кандидата і пр. пр. Ся нечувана огидь викликала, що вечером дня 8. с. м. зібрала ся тьма виборців міщан, а навіть жидів і Поляків в сали тов. «Gwiazda» (бо магістратску салию

відмовлено), де вислухано зі споковм кандидатської мови п. Мидловского, котра викликала одушевленє, а і сльози покотили ся по лицах адоволеного міщанства. Дальші промови міщан і двох жидів нанятнували досадно поведєнє псевдо-польского комітету і его відозву.

П. Міхаловский і его сателіти, побачивши, що їх відозва обурила міщанство до екрайности, — вислали на збір своїх відпоручників, щоб успокоїли і залагодили тон брутальної відозви. — Ksiądz Cierniewski, бувший американський місіонар, тепер катехит при учительській семинарії, пояснював, що се lapsus і упевняв, що «любї Руснуф» і пр. пр., але не переконав нікого, лиш отримав з уст міщан чємну відпору, що усунув ся в кутиє, а опісля хильцем винїс ся. Не помогла і промова п. Гедройця, професора (вельми поважного Поляка). Признати мусїя, що міщанства а іменно Русинів, чєсть незаслужено нарушена і не дивує ся тому обурєню. Отже на нічо не придала ся видедегована сторож пожарна.

Днесь курсують листи до виборців о zagrożonej placówce polskiej zroszonej krwią ojców naszych! Видко, що наші геґемони словам не вірять, тож взяли ся до чинів. Урядники інспекторату податкового покликують і наїзджають контрибуентів жидів і християн. — Дивимо ся і стискаємо плечима на сю прєсно. Судові урядники шовіністи грозять адвокатам жидам; кандидат Міх. ходить від бюра до бюра в фракку. — Варить ся все; надано таку ціху єїї справі, що якби Русин з міст вийшов, то упадає справа польска. Видко, що на глиняних ногах спочиває!

Замах на президента Мек-Кінлєя.

З Буфалою телеґрафують, що після оречєня лікарів небезпечність для життя Мек Кінлєя є виключеною. Дотепер нічо не вказує на зажаженє крови, тож можна з певністю твердити, що оно зовсім не наступить. Можна хіба побоювати ся якихсь иньших, несподіваних в теперішній хвилї комплікацій. Колиб стан здоровля Мек Кінлєя поправив ся в найблизших днях, так лікарї зовсім зречуть ся виниманя кулі.

Президент Мек Кінлєй заховує ся спокійно. Вчєра хотїв навіть розмовляти з міністрами про біжучі політичні справи. Однак его здержано від сєго. До своєї жінки, яка дуже ридала, сказав президент: Мусимо бути спокійні, се буде ліпше для нас обоїх. Президентова є також тяжко хора і до тепер не знає про дійсву причину недуги президента; їй сказано, що президент унав на ви-таві і потовк ся.

Про справця замаху Чолґоша дєвники подають близні подробиці. Є він німецким емігрантом з Познаньщини. Уродив ся в Детроа і до 11. року життя ходив до тамошної школи, а відтак став там ковалем. Чолґош має численну родину, дві сєтри і сїм братів. Один з его братів служить у війську на Филиппинах. Після зізнань родини, Чолґош був завсїгди роздражнений і нахабний, але родина дивує ся прецінь, що він вступив в ряди анархістичних терористів.

Лєв Чолґош новодить ся в вязниці дуже спокійно, їсть і не дуже богато і є рівнодушний на все, лише питає: «Чи Мек Кінлєй вже помер?»

При слідстві він зізнав, що надїяв ся, що через замордованє президента розібє американські трусти, та запевнював, що не має ніяких спільників.

Підчас довершеня замаху Чолґош мав відзнаки анархістичного товариства «Рицарї золотого вірла», але при слідстві заявив, що до сєго товариства ніколи не належав. Замах виконав під впливом викладів і відчитів Еми Гольдман, а в наслідок сєго зізнаня увязнено також Гольдманівну, котра мала знати про замах.

Павна Гольдманівна походить з Варшави і має 33 літ. Давнійше она була робітницею, а від кількох літ займає ся пропаґованєм анархізму. Она їздить з відчитами по всіх містах Сполучених Держав та має пориваючий дар вимови.

В 1893. р. Гольдманівна їздила по Англії і підбурювала робітників до страйків, за що єї прогнано з Англії. Другий раз она була в Англії

став прати, він і підстрелив її. Почалось слідство ще року 1844. і не було воно закінченє, аж доки р. 1868. не заведено судів по статутам царя Олександра II. Те слідство було тільки першим зерном; за ним пішли инчі: у того з простого люду — Звенигородський хату розвалив; тому колеса на возї порубав; а там до рогу перекопав, там — козачий ліс підпалив. Далї пішли у його вже підроблені векслї, шахрайства усякі і т. д. Лєдвий одно слідство підходило до краю — починало ся друге; розплодило ся їх аж 12; і повітовий і земський суд були радісєнькі тому, бо Звенигородський давав хабарї, а суди все знаходили, що в слідстві чого небудь бракує, треба доповнити і переходили ті слідства з одного суду до другого; да так і ходили 25 літ, аж доки вже присяжні за сідателї не показали Звенигородському стежку до Томської губернії.

— А чули новину? спитав гість Искру, упїтаючи борц, так що аж за вухами тріщало.

— Яку — се?

Звенигородський озирнув ся кругом себе, хоча в світлиці опріч їх і Одиця нікого не було, і иньшом промовив:

— Война.

— Що ви кажете? зуміли ся Искра і Одиць.

— Позавчєра і манїфєст в Полтаві вже читали, а до вас, певна річ, ще за місяць хіба приїде. Дак мовчїть же, заким не приїде манїфєст; принаймні не кажїть, що від мене чули.

— З ким же війна і за що?

— Звісно — з Туреччиною, а за що!.. він стягнув одним плечем і беручи стєгно поросятини, додав: не вам про те знати.

— Не гаразд... озвав ся Искра.

— Чому не гаразд, перебив його Звенигородський; Турка покотом положим; в пєнь його; щось приріжемо, може і Бухарєст заберемо; нова губернія буде; значить — людей треба буде; нові посади; от дворянству і буде де заробити і себе показати і царю послужити.

Искра ніби сього не чув і мовив:

— Набор, значить, буде...

Неминуцій та ще й не аби який, а великий.

— Доведеть ся, мабуть, і менї давати; мої люде тепер на черзі... от і нові видатки.

— Без сього вже не можна. А я собі негадки; голова у мене не повстанє, мудру штуку я вигадав; чимало панків і дєхто з панів пішли по мовму слїду; може-б і ви? Я-б вам се діло швиденько справив і не дорого-б взяв... хочете? (Дальше буде).

по замордованню італійського короля Гумберта, тоді за пропаговане анархізму видалено єї з границь Великої Британії.

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Усікновеня Йоана; рим.-кат. Гіацинта. — В четвер: гр.-кат. Александра; рим.-кат. Мацедонія.

— **Роковини смерти бл. п. цїсареві Елисавети.** Заупокійні богослуженя за бл. п. Елисавету відбули ся вчера для молодїжи. Нинї відправлено торжественні богослуженя за упокій душі цїсареві у всіх трех катедрах у Львові.

— **Руска селяньска бурса в Комарні.** З початком сего року відкрито в Комарні «селяньску бурсу», котрої цілею є: дати можливість синам біднійших селян по укінченю шкіл народних вписати ся до середної або якої фахової школи. На сей шкільний рік прийнято до сеї бурси за малою доплатою шістьох вихованків з окресности Комарна.

— **Гімнастичні вправи для учеників** зачали ся в рускім «Соколї» з днем 2. вересня. Вправи відбувають ся три рази в тижни, т. є. в понеділок, середу і п'ятницю для учеників молодших від 1/2 6—1/2 7 години, для старших від 1/2 7—1/2 8 години вечером. Вписи відбувають ся в тих самих днях і годинах від дня 2. вересня, ул. Підвале ч. 7. Вкладка місячна вносить 1 К. Вправи відбувають ся під доглядом і управою вишколених настоятелів. За старшину товариства гімна. «Сокол»: Др Гуревич, за голову, Денис Куріка, справник.

— **До рускої гімназії в Перемишлі** записало ся сего року учеників:

До приготавляючої класи	54
до I класи поділеної на два відділи	132
до II " " " "	76
до III " " " "	67
до IV " " " "	63
до V " " " "	57
до VI " " " "	33
до VII " " " "	48
до VIII " " " "	32
Разом	562

— **Вибори з міської курії.** Народний Комітет затвердив і оголосив отсі кандидатури з міст: Львів: Василя Нагірного, директора Народної Торговлі і д-ра Стефана Федака, адвоката, обох у Львові. Крім того поручив кандидатуру людоця Якова Бойка, господаря в Грембошові. Руским виборцям міста Львова поручає ся голосувати лише на (тих) трех кандидатів. — Стрий: Володислава Бариводи, радника суду в Стрию. — Тернопіль: Ізидора Мидловського, радника суду в Тернополі. — Що-до прочих міських округів виборчих Народних Комітет полішив справу кандидатур місцевим організаціям.

— **Продажа шкільних книжок.** Адміністраційний трибунал орїк вироком з дня 19. червня с. р., що продажею шкільних книжок, для народних і середних шкіл, можуть займати ся лише концеси нованї книгарі, котрі мають дозвіл продавати шкільні книжки.

— **Крадіж в банку Йонаша.** Два дні слідства і погоні поліції за злодіями не дали ніяких вислідів. Тайні агенти поліції перетрясли всі нічні спелюнки, ресторациї і каварні, але не знайдемо підзрілїх о крадіж. Львівска поліція повідомила про крадіж всі поліції на провінції, щоби звернули увагу на підозріні особи, котрі в послїдних днях перебували у Львові.

Знаменне при сїй крадіжї є се, що злодій, чи злодії, понодили ся при вломаню непрактично, з чого можна вносити, що крадіжї донустили ся нефаховці.

— **Краса шкільна рада** на засїданю дня 29. серпня с. р. ухвалила:

іменувати учителями і учительками 1-класових шкіл: Катерину Будзїчку в Переспі; Ванду Веберівну в Гринівцях; Ангелу Шидельську в Кийданцях; Александра Демячука в Острівці; Мелетя Григорїїва в Іспасі; Тадея Гїжейовського в Любїні; Юл. Грабовску в Слобїдї болшовецькій; Мечислава Квака в Григорові; Тадея Миханця в Мостках; Ванду Чижовску в Рожанцї нижній; Юлію Назаревичівну в Чистогорбі; Василю Ржондзїстого в Соснові; Софію Нарольську в Назавїзаві; Теодора Стефанюка в Турці; Олену Франківну в Будках незнанівських; Михайла Горошку в Брусї старім; Людвіка Голашевського в Загірю конкольницькім; Михайла Чернявського в Седликах; Йосифа Вижицького в Лончках; Казимира Захарського в Білянках; Михайлину Косовску в Вербїжї; Йосифу Лісовску в Придїльницї; Володимира Піговича в Миколаві; Станислава Блоровського в Яхвїцї; Омеляну Скалицку в Клічи долїшній; Івана Созаньського в Вербівчику; Людмилу Семеновичівну в Голосковичах; Михайла Дїдуха в Русові; Омеляна Галаревича в Горошові; Вікторію Тарнавску в Дикові новім.

— **Нова телеграфїчна станція у Львові.** Дирекція почт оповіщує: Дня 10. с. м. віддає ся до

ужитку уряджену при ц. к. Урядї почтовім Львів 11 при ул. св. Николая станцію телеграфїчну разом із публичною бесїдницею телефонїчною. Нова станція телеграфїчна буде займати ся тільки приймаєм телеграм місцевих і замїсцевих в годинах службових заведених для руху поштового, т. є. в будні дні від 8. год. рано без перерви до 7 год. вечер, а в недїлі від 8 год. 30 м. до 11 год. 30 м. і від 3 до 4 пополудни. Публична бесїдниця буде приймати підчас тих самих годин службових фонограм і посередничити в веденю розмови в льокальнім руху телефонїчнім. Належитість за телеграми будуть побирати після тарифи. Належитість за надаванї фонограм вносить 10 с за посередниченє і 1 с. від слова, крім того за дорученє через післанця в місци 20 с., а поза округом міста після тарифи для післанців. За дорученє фонограму поштою оплачує надаючий звичайне порто поштове відносно до того, чи фонограм має одержати форму карти кореспонденційної чи листу карткового або звичайного. За звичайний папір і коверту числїть ся 2 сот. Належитість за місцевї розмови телефонїчнї з абонентами тїтешної сїти телефонїчної вносить 20 сот. за розмову триваючу три мїнути.

— **«Anbinden» чи «anhängen».** Минулого тижня в Хирові покарано одного воєка з 9. п. п. т. зв. «anbinden» або привязанєм до стовпа. Кара скінчила ся смертюю задля слабого оравїзму воєка. В сїй справї з правничих кругів подають таке поясненє: «Пеший законодавець новїм інакше розумів сю кару, як нинї єї виконують. Була се кара ганьбїча: воєка, якого на ню засуджено, привязувано до стовпа з кайданами на ногах і зі скованим взад руками, долонями на зверх. Се називано «anbinden». З часом з сеї моральної кари витворила ся тяжка фізична кара, і она перейшла в звичай так, що моральна кара затратила ся, а остала лише кара фізична. Вправдї в війскових приписах опис примїнюваня сеї кари такий, як єї розумів автор, але єї виконують після звичаю як тортури. Навїть не кожний подофіцер знає, як має примїнювати «anbinden». Від початку своєї війскової служби дивить ся, як воєка привязують і тортурують, та й думає, що так приписано. Стовпа не уживають, а єго місце заняло странне колїсце. Отже не «anbinden» але «anhängen» повинна називати ся така кара. Щоби єї усунути, не потреба ніяких кодїфікаційних змін; вистарчить, щоби міністер війни пригадав обїжником принц. закона та заборонив надужити. Припис каже, що краний має стояти при стовпі на виднім місци (на подвірїю конарів), а тимчасом кара відбуває ся без свідків, де в якій комірчинї або в компанїйній канцелярї. Після припису, підчас кари має бути присутній лікар, але і сего не роблять, як видно з того, що воєк 9. п. п. сконав по «anbinden».

— **Громадські злодії.** В ночи на 30. червня с. р. окрадено в Мостицах коло Калуша громадску касу, в котрій було 937 кор. готівкою а 8600 кор. в цїнних паперах. Готівку злодії забрали, а розбиту касу з цїнними паперами пайдено другого дня в полі. Дня 4. с. м. ставали вислїженї злодії Гнат Михайлів і Іван Сорохтей (оба з Мостиц), а трибунал засудив їх по півтора року тяжкої вїзницї.

— **Моральне банкрутство.** N. W. Tagblatt доносить, що державна прокураторія зарядила карне слідство проти шамбеляна Маріяна Богдановича за обманство, якого допустив ся на шкоду графїні Скаля. Двірекий уряд відобраз вже п. Богдановичеві гідність шамбеляна. Вина п. Богдановича лежить в тїм, що він спроневірив гроші за образи, які одержав на продажу від гр. Скалі.

— **Вїсти з перемискої єпархїї.** В проповідню прийняті оо.: на Скваряву нову: Макс. Зятик, Лев Пясецкий, Лонг. Тустановский, Вол. Утриско, Іос. Каранович, Ів. Валюх, Лев Саламон; на Волковию: Ник. Добрянський, Мих. Ростович; на Ліщини: Ів. Фекула; на Ліщевате: Ник. Добрянський, Ів. Фекула, Лев Набак, Кир. Пирожок; на Вербїж: Вол. Левицкий (стар.), Петро Дуркот (стар.), Юл. Гумецкий (стар.); на Королеву руску: Ів. Русняк, Ем. Юрчакевич, Ів. Сенета, Ем. Венгрінович, Вас. Волошинський, Дан. Полошинович; на Ульгївок: Петро Гїсовский, Вол. Насальский, Арт. Мельник, Мих. Пирожок, Юл. Гумецкий (молад.), Лонг. Тустановский, Конст. Миколаевич, Анд. Бенцін, Орест Сиротинський, Мих. Демїцьо; на Райтаревичі: Стеф. Сапрун, Макс. Калинич, Ром. Кмицикевич, Ів. Созаньский, Стан. Алексевиц, Ів. Литинський, Ілля Маковей, Ант. Весолский, Мих. Сливинський, Петро Гумовский, Петро Княжинський, Ів. Сорокевич, Александер Лебедович, Ник. Нестерович, Сим. Борис, Сив. Кмицикевич, Петро Перчинський, Вікт. Савчак, Анат. Козаневич, Ів. Пискиевич, Ів. Ольшанський, Ів. Товарицкий. — Канон. інституцію на Папортно одержав о. Генр. Полянський. — Завідательство в Туринську одержав о. Евг. Кульчицкий. — До інституції на Скопів вїзваний о. Ів. Демячук.

Наука, штука, література.

— **З руского народного театру.** Теперїшний побут нашого театру в Ярославї зложив ся дуже щаслив. Публика зановное простору салю готелю Вікторія на кождім представленю і виходить вдоволеня з добре ведених вистав. Хотїй справдї нема визначнійших акторських сил в теперїшнім складї дружини, але є те, що зовуть «ансамбль» і є умїла та старанна режисерія. На тїм основує ся успіх вистав. В суботу побачимо класичну трагедїю «Урїєля Акосту» в перекладї Л. Лопатинського. Цїкавість збирає нас, як на рускій сценї буде виглядати «класична трагедїя», але як очивидці нас запевняли, в Любачеві она вийшла першай раз дуже добре. Передовїм ролї були знаменито вивчені, так що вірш плывє гладко і природно. Перед премїєрою режисер п. Стадник зарядив був кілька проб без суфлера (нечувана річ!) і тому належить приписати, що кождий з молодих артистів чув себе певним і свобїдним в ролї, як старий! Тим способом невсипуща праця заступає тепер рутину в рускім театрі, тож можна надїятися хороших поступів, а материяльне поводженє не заведе нїгде, як отсе тепер не завело у тїм з давен-давня «кепскім» Ярославї.

Телеграми.

Відень, 10. вересня. Цїсар вчера вечером прибвє сюда з Пенту.

Будапешт, 10. вересня. Всї дневники обговорюють дуже сїмпатично промову цїсаря, якою розвязав угорский сойм. Нособливо опозиційні дневники підносять з ентузіазмом уступ престольної промови, в якїм цїсар згадує про чистоту виборів і незалежимість послів. Сей уступ звучить: «Закон про incompatibilitas та про установленє судового трибуналу в виборчих справах причинить ся знаменито до чистоти виборів і незалежимости послів, а заравом до піднесеня моральної поваги і авторитету палати послів».

Франкфурт, 10. вересня. Похорони помершого б. міністра пруского Miquel-a, відбудуть ся в середу.

Відень, 10. вересня. Рїзницький помічник Кароль Гавсвїрт намагав ся вчера виконати замах на посла Прохаску. При арештованю найдено при нїм вострєний рїзницький нїж.

Відень, 10. вересня. Wiener Ztg. оголошує санкціонований цїсарем закон галицького сойму про побір додатків до податків від спиртусових напоїв для громад Ходорів, Калатчиці, Людера, Рудки, Тартаків і Товмач.

Франкфурт н. М., 10. вересня. Після послїдних, насївших тут вістий, стан здоровля Мек Кінлєя є дуже небезпечний. Мек Кінлєй слабував перед двома роками на ниркову недугу, тож заходить обава, що тепер виступлять грізнї наслідки сеї недуги.

Вїсти господарскї, промисловї і торговельнї.

В Товариствї взаїмних обезпечєнь «Дністер» прибвєло в місяци серпня с. р. 14.764 важних поліє на суму 13,139.484 кор. обезпеченої вартости з премїєю 117.526 кор. 51 сот. Разом від 1. сїчня до кінця серпня с. р. видано 66.790 важних поліє на суму 67,588.910 кор. з премїєю 605.218 кор. 42 сот. Попередного року за той сам час було 57.119 важних поліє на суму 58,880.681 кор. з премїєю 514.093 кор. 07 сот.; с. є сего року о 9.671 поліє і 91.125 кор. 35 сот. премїї бїльше.

Шкїд в серпні с. р. прибвєло 85, разом в д початку року по конець серпня було 599 шкїд, з котрих вже всі злїквідовано і вчпачено крім 14 відшкодовань (в сумї 7.461 кор. 83 сот.), в котрих виплата з причин правних мусїла бути єще здержана.

Сума всіх тих шкїд разом з контами лїквідациї вносить brutto 303.466 кор., а по потрученю части реасекурованої лишає ся на власний рахунок 144.847 кор.

Попередного року за той сам час було 594 шкїд на суму 314.697 кор. (на власний рахунок 156.633 кор.), отже сего року було о 11.231 кор. відшкодовань менше.

При відновленю поліє по конець серпня с. р. зараховано членам титулом 8%, звороту 37.551 кор. 42 сот.

Фонд резервовий з кінцем серпня с. р. вносить 354.407 кор. 19 сот.

Львів, дня 9. вересня 1901.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. н. п.

1) **Lirico**, італійський квартет. 2) **Müller-Lip-part**, музикальний акт трансформаційний. 3) **Black-Doblado**, зі своїми 6 кваліт. 4) **Bajerri**, представитель композиторів при фототенні. 5) **Minos-Styx**, новочасний Мефісто. 6) **Орхестра і реклямограф**. 7) **Elly de Bianca**, субретка. 8) **Ell & Luy**, парискі тансери зкротатичні. 9) **Sander Kliné**, черевобесідник. 10) **Leopold & Falceni**, дуетисти. 11) **Американський біоскоп**, нова серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером тансера представлено. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Гароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософського відділу львівського університету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Саля VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософського відділу, Львів, Університет.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях і у автора

площа Академічна ч. 4. П. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Перший і другий річник

„Літературно-Наукового Вістника“ можна набути дешево. Зголошення приймає Редакція.

Чудо Швайцарії!

Підписана фірма пересилає за посліплатою кожній особі, якого-небудь стану, за небувалу в торговельнім світі ціну 2-60 К знаменитий, точний йдучий, годинник з 3-літньою гаранцією. Годинник накручує ся раз на 24 години. Крім годинника кожний купуючий одержує даром гарний ланцюжок. Если годинник не подобає ся, можна его замінити, або одержати заплачені гроші. Сей годинник з ланцюжком можна набути лише через **Schweizer Uhren-Vertretung in Krakau, Postfach Nr. 29.**

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і веї предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручилъ Преосвящ. Ординарїи Всеч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій

Фонд гаранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор 11 сот	у разом 620.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроблемно в присутності Делегата і 2 членів

Поліси „Дністра“ приймають при позачках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Доляні, Святині, Городенці, Тереховлі, Залішвах, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечатись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ иде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі: поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо сялян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя провізії або коптів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

стан		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп. особ.				посп. особ.			
приходить о годїні				відходить о годїні			
6-10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня			6-25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор		
6-20	з Чернівців (Іцкан, Гялцу), Гусятина			6-30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний		
6-46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. ак			6-43	„ „ „ дв. Підзамче		
7-45	з Янова			6-35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
7-43	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			8-30	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина		
8-03	на дв. головний			2-55	до Скольного, до Лавочного (1. лпн. до 15. вер. до Янова)		
8-10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9-09	до Янова		
8-15	з Сокала, Рави рускої			9-15	до Янова		
8-50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9-25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підзамче		
11-45	з Рашова, Любачова, Самбора			9-42	до Янова		
11-55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)			10-20	до Сокала, Белци, Рави рускої і Любачова		
12-55	з Янова			2-40	до Чернівців, Іцкан		
1-10	зі Скольного, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			1-25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
3-14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.			2-15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята		
4-40	зі Самбора, Борислава, Стрия			3-05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
4-45	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підзамче			3-15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.		
5-35	з Кракова			3-26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.		
5-50	з Чернівців, Іцкан			3-30	до Рашова, Хирова, Любачова		
5-40	з Сокала, Белци і Любачова						
6-00							
Ніч				Ніч			
7-36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			12-45	до Станиславова		
8-50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.			6-20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)		
9-41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6-30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно		
9-20	з Кракова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6-35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова		
9-50	з Кракова (Відня, Варшави), Ясла, Розвадова			7-10	до Тернополя, Бродів дворець головний		
9-40	з Чернівців, Бухарешту,			7-32	дворець Підзамче		
10-20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7-25	до Сокала і Рави рускої		
10-20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче			7-52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)		
10-02	на дв. голов.			9-30	до Янова від 1. мая до 15. вересня		
3-12	з Підволочиск Копичинь на дв. Підзамче			10-30	до Чернівців і Іцкан		
3-35	на дворець головний			11-00	до Кракова, Відня, Варшави		
				11-10	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
				11-32	дв. Підзамче		
				4-15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора		
				4-45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.		

ЗАМІТКА: Бега нічна часанть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский риванть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті видають білети їзди: звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соголовского в пасажи Гавсмага ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всіміньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Краківських ч. 5. в подвір'ю, сходи П. двері ч. 52) в урядових годинах (8-3 а в свята 9-12).

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінанційні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного